

LABORATORIJ ZA MIKOLOGIJU, PARAZITOLOGIJU I CITOLOGU

- Uzimanje i pravljenje preparata za *Tzanckov test*
- Citodijagnostika virusnih i buloznih dermatoza *Tzanckovim testom*

Pretraga za dokazivanje specijalnih ćelija karakterističnih za bulozne dermatoze, koja predstavlja mikroskopski pregled strugotine uzete sa dna manjeg ili većeg mjehura.

- Uzimanje i pravljenje materijala za mikološku analizu sa promjena na koži i sluzokoži
- Uzimanje i pravljenje materijala za mikološku analizu sa promjena na noktima
- Uzimanje i pravljenje materijala za mikološku analizu izmijenjene dlake
- Mikroskopiranje nativnog preparata i identifikacija morfoloških elemenata gljiva

Set pretraga kojima se mikroskopski dokazuje gljivična infekcija na koži, noktima, dlaci i sluznici usne šupljine/genitalija. Neophodno je da pacijent prethodno ne maže promjene nikakvim kremama ili mastima koje mogu biti razlog lažno negativnog nalaza. Zbog teškog dokazivanja gljiva, naročito u nokatnim pločama, poželjno je pretragu uraditi tri uzastopna dana.

- Zasiјavanje materijala na mikološke podloge
- Identifikacija izolovanih gljiva na osnovu makroskopskih i mikroskopskih karakteristika
- Dijagnostika *Treponeme pallidum* u tamnom polju

Zasiјavanje strugotina kože, nokatnih ploča i naslaga sa sluznica na specijalne podloge radi identifikacije gljiva koja su izazvale infekciju. Izolacija gljiva iz roda *Candida* se očekuje nakon 5-7 dana, a iz grupe dermatofita nakon 3 nedjelje.

- Uzimanje materijala za bakteriološku dijagnostiku

Neophodno je da pacijent prethodno ne maže promjenu nikakvim kremama ili mastima koje mogu biti razlog lažno negativnog nalaza.

- Uzimanje uretralnog brisa i pravljenje preparata na *N. gorrhoeae*
- Mikroskopiranje nativnog preparata na *N. gorrhoeae*
- Uzimanje i pravljenje preparata na *Trichomonas vaginalis*
- Mikroskopiranje nativnog preparata na *Trichomonas vaginalis*

Uzimanje uretralnog brisa za dokazivanje različitih uzročnika uretritisa. Bris se uzima ujutro, nakon prvog jutarnjeg mokrenja.

- Uzimanje i pravljenje parazitološkog preparata na grinju *Sarcoptes scabiei* i različite vrste pedikulusa (vaški)
- Mikroskopiranje nativnog preparata na *Sarcoptes scabiei* i različite vrste pedikulusa (vaški)
- Uzimanje i pravljenje parazitološkog preparata na grinju *Demodex*

- **Mikroskopiranje nativnog preparata na *Demodex***

Dijagnostika grupe parazitoloških oboljenja kože. Pacijent prethodno ne treba da koristi nikakve kreme ili masti najmanje pet dana.

- **Bojenje i dokazivanje eozinofila u brisu nosa**

Mikroskopska pretraga za dokazivanje eozinofila sa sluznice nosa kod alergijskih rinitisa.

- **Trihogram (test „izvlačenja kose“, analiza korijena dlake)**

Pretraga za dijagnostiku anomalije dlake kao i faze rasta dlake kod grupe oboljenja koja se karakteriše gubitkom dlake na glavi i ostalim dijelovima tijela.

Prije izvođenja testa kosu ne treba prati 5-7 dana.

TAMNA DIJAGNOSTIČKA KOMORA

- **Pregled kožnih lezija *Woodovom* lampom i uočavanje karakteristične fluorescencije**

Pregled u mračnoj komori specijalnom (*Woodovom*) lampom koja služi za dijagnostiku određenih kožnih promjena izazvanih bakterijama i gljivama koje različito fluoresciraju. Koristi se i za pregled hiperpigmentovanih promjena na koži (za procjenu dubine pigmentacije).

ALERGOLOŠKA AMBULANTA

- **Kožni epikutani test (*Patch test*) na evropski standard i očitavanje**
- **Kožni epikutani test (*Patch test*) na dodatnu seriju i očitavanje**

Kožni testovi za dokazivanje kontaktne alergije. Izvodi se lijepljenjem specijalnih traka sa alergenima na kožu leđa ili podlaktica. Koža prethodno treba biti izbrijana od dlaka. Test se izvodi ponedjeljkom, skida srijedom i obilježavaju testna polja, zatim ponovo očitava četvorkom i petkom. Za vrijeme testiranja testna mjesta se ne peru. Test se ne radi :

- kod pacijenata koji imaju izražene kožne promjene;
- u slučajevima akutnih zaraznih bolesti;
- koji su prethodno duže liječeni kortikosteroidima u vidu tableta ili injekcija (napraviti pauzu od 3 nedjelje);
- u slučajevima korištenja lokalnih kortikosteroida na koži na kojoj se izvodi test;
- kod svježe osunčane kože (pauza 4 nedjelje);
- tokom ljetnih mjeseci (jul-avgust), zbog znojenja kože.

Epikutani testovi se obavljaju u ambulantsnim i bolničkim uslovima.

- **Kožni epikutani test (*Patch test*) na profesionalne alergene i očitavanje**

Izvodi se i očitava isto kao i ostali epikutani testovi. Male količine materija sa radnog mjesta za koje se sumnja da bi mogle biti uzrok alergije, se donose sa radnog mjesta sa

tačno navedenim nazivom, hemijskim sastavom i odobrenjem od strane poslodavca/inžinjera zaštite na radu. Prema specijalnim propisima (tablicama), koji određuju podlogu i koncentraciju u laboratoriji se prave alergeni za epikutano testiranje.

- **Kožni Prick test na inhalatorne alergene - serija I i serija II**
- **Kožni Prick test na nutritivne alergene - serija I i serija II**
- **Kožni Prick test na tekstil**

Prick testovi su testovi ubodom lancete kroz kapi specijalno pripremljenih alergena. Izvode se na koži podlaktica ili gornjeg dijela leđa.

Testovi se ne rade:

- ukoliko pacijent ima izraženu kožnu alergiju ili simptome respiratorne alergije;
- u slučajevima dermografizma (osjetljivost kože, kad se nakon češanja javljaju promjene slične koprivnjači);
- kod akutnih zaraznih bolesti;
- u trudnoći;
- kod pacijenata sa malignim oboljenjima i kod onih koji primaju citostatsku terapiju (hemoterapiju);
- kod dužeg uzimanja visokih doza sistemskih kortikosteroidnih lijekova (pauza 3 nedjelje);
- kod primjene manjih doza kortikosteroida, do 50 mg (pauza 3 dana);
- kod uzimanja antihistaminika (pauza 3 dana);
- antidepresiva (pauza 5 dana);
- beta adrenergičkih lijekova (pauza 1 dan)

Prick testovi se obavljaju u ambulantnim i bolničkim uslovima.

- **Kožni test autolognim serumom**

Izvodi se intradermalnim testom (injekcijom vlastitog seruma, fiziološke otopine i histamina) kod sumnje na autoimunu urtikariju. Pacijent prethodno mora napraviti pauzu od antihistaminika od 3 dana. Test se izvodi ambulantno, ali i u bolničkim uslovima.

- **Testovi za fizikalnu urtikariju (test na toplotu, test na hladnoću, test na pritisak, test na dermografizam, test znojenjem)**

Testovi se izvode po specijalnim procedurama za testiranje fizikalnih urtikarija. Testiranje se radi u fazi kad pacijent nema izražene kožne promjene. Testovi na hladnoću, toplotu i dermografizam se izvode ambulantno, a ostali fizikalni testovi u bolničkim uslovima.

1. Test na toplotu

Test se izvodi na koži podlaktice epruветom sa toplom vodom u trajanju od 1-1,5 minuta. U slučaju pozitivnog testa na testnom mjestu se javlja promjena u vidu urtikarije (koprivnjače)

2. Test na hladnoću

Test se izvodi na koži podlaktice kockicom leda u trajanju od 5 minuta. U slučaju pozitivnog testa na testnom mjestu se javlja promjena u vidu urtikarije (koprivnjače).

3. Test na pritisak

Test se izvodi nošenjem tereta određene težine (najčešće kontejnera s vodom) na remenu određene širine. U slučaju pozitivnog testa na mjestu remena se javljaju promjene u vidu

koprivnjače (urtike). Rani test je pozitivan nakon 30 minuta, a kasni nakon 4-6 sati.

4. Test na dermografizam

Test se izvodi povlačenjem špatule preko kože gornjeg dijela leđa. U slučaju pozitivnog testa na tim mjestima se javljaju promjene u vidu koprivnjače (urtike). Rani test je pozitivan nakon 3-10 minuta, a kasni nakon 3-6 sati.

5. Test na holinergijsku urtikariju

Test se izvodi ili utopljavanjem tijela pacijenta do pojave znojenja (odjećom, posteljinom, pijenjem vrućeg čaja, trčanjem). Ukoliko se nakon znojenja na koži jave sitne urtike, karakteristične za holinergijsku urtikariju test je pozitivan.

Učešće u Konzilijumu za maligne tumore kože (sa Klinikom za plastično-rekonstruktivnu hirurgiju, Klinikom za maksilofacijalnu hirurgiju, Zavodom za patologiju, Zavodom za nuklearnu medicinu i Klinikom za onkologiju)

Određivanje tipa i fototipa kože, savjeti za zaštitu od UV zraka i prevencija starenja kože.

IIF INDIRECTNA IMUNOFLUORESCENTNA TEHNIKA ZA DOKAZIVANJE CIRKULIŠUĆIH ANTITJELA

DERMATOHIRURŠKA AMBULANTA

- Ekscizionna biopsija kože sa šavom (uz lokalnu anesteziju)
- *Punch* biopsija kože sa šavom (uz lokalnu anesteziju)
- Hirurška ekscizija benignih, prekanceroza i manjih malignih tumora kože (uz lokalnu anesteziju)
- Kriohirurgija tečnim azotom izraslina kože različitog uzroka
- Incizija benignih kožnih promjena
- Ekskohleacija virusnih izraslina kože
- Elektrohirurgija benignih kožnih izraslina (radiotalasima) sa ili bez lokalne anestezije
- Elektrohirurgija vaskularnih lezija (radiotalasima) sa ili bez lokalne anestezije
- Elektroepilacija (radiotalasi)

Hirurške dijagnostičke procedure koje znače uzimanje malog dijela izmijenjene kože radi patohistološke analize i postavljanja konačne dijagnoze. Izvodi se Dermatohirurškoj ambulanti Klinike u lokalnoj anesteziji, sa šivanjem, u prethodno zakazanom terminu. Najčešće se radi klasična, ekscizionna biopsija, rjeđe okruglastim (*Punch*) nožem.

Pacijentima je potrebna bolnička uputnica, a dalja previjanja i vađenje konaca se najčešće obavlja u nadležnim ambulantama Porodične medicine. Patohistološki nalaz koji stiže u našu Kliniku, pacijenti mogu doći 2-3 nedjelje nakon biopsije.

Barem tri dana prije zahvata ne bi trebalo uzimati antikoagulantne lijekove (npr. Aspirin, Andol itd.). Prije intervencije od pacijenta se mora dobiti podatak o eventualnoj alergiji na lokalni anestetik.

KABINET ZA DERMOSKOPIJU

- **Dermoskopski pregled pigmentnih kožnih lezija**

Pregled pigmentnih promjena na koži dermoskopskim sistemom (Derm Doc) radi ranog otkrivanja melanoma, najmalignijeg raka kože. Koristan je i za pregled brojnih, nepigmentnih promjena, od kojih sve imaju svoj karakterističan dermoskopski nalaz.

Ukoliko pacijent ima veliki broj mladeža ili promjena na koži neophodno je prethodno zakazivanje termina za dermoskopiju, koja se radi svaki dan od 12.00 sati.

Sve navedene pretrage se rade u Klinici za kožne i polne bolesti, Kliničkog centra Banjaluka na Paprikovcu, u zgradi u kojoj je smještena i Infektivna Klinika, ulaz broj 2, prvi sprat.

Dokumentacija koju pacijent mora da donese sa sobom su: zdravstvena knjižica, specijalistička i/ili bolnička uputnica, prethodne nalaze dermatologa, ostale specijalističke nalaze i novije laboratorijske nalaze.

KABINET ZA FIZIKALNU MEDICINU

- **Fototerapija UVA zracima**
- **Fototerapija UVB zracima**
- **Fototerapija ostalim vidovima (SUP, PUVA, re-PUVA, bath-PUVA)**

TERAPIJSKE PROCEDURE

- **Kriopiling**
- **Intraleziona aplikacija lijeka**
- **Hemijska ablacija nokta**
- **Aplikacija podofilina**
- **Hemijski piling**
- **Toaleta i tretman ulceracija**
- **Tretman ulceracija biookluzivnim metodama**
- **Uzimanje mjera za kompresivne čarape**
- **Kompresivna terapija kod poremećaja periferne venske cirkulacije**
- **Davanje usmenih i pismenih uputstava pacijentima sa hroničnim dermatozama (osnovne smjernice u liječenju i praćenju)**
- **Davanje mišljenja na zahtjev drugih institucija (smjernice za dalje liječenje i praćenje)**